

Spojené věci C-403/08 a C-429/08

Football Association Premier League Ltd a další

v.

QC Leisure a další

a

Karen Murphy

v.

Media Protection Services Ltd

[žádosti o rozhodnutí o
předběžné otázce podané High Court of Justice
(England & Wales), Chancery Division,
a High Court of Justice (England & Wales),
Queen's Bench Division (Administrative Court)]

„Družicové vysílání – Vysílání fotbalových utkání – Příjem televizního vysílání za pomoci satelitních dekódovacích karet – Satelitní dekódovací karty legálně uváděné na trh v jednom členském státě a používané v jiném členském státě – Zákaz uvádění na trh a používání v určitém členském státě – Promítání pořadů v rozporu s poskytnutými výhradními právy – Autorské právo – Vysílací práva – Výhradní licence pro televizní vysílání na území jediného členského státu – Volný pohyb služeb – Článek 56 SFEU – Hospodářská soutěž – Článek 101 SFEU – Cílené omezení hospodářské soutěže – Ochrana služeb s podmíněným přístupem – Nedovolené zařízení – Směrnice 98/84/ES – Směrnice 2001/29/ES – Rozmnožování děl v paměti satelitního dekodéru a na televizní obrazovce – Výjimka z práva na rozmnožování – Sdělování děl veřejnosti v restauračních zařízeních – Směrnice 93/83/EHS“

Stanovisko generální advokátky J. Kokott přednesené dne 3. února 2011 . . . I - 9090

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 4. října 2011 I - 9159

Shrnutí rozsudku

1. *Volný pohyb služeb – Právní ochrana služeb s podmíněným přístupem a služeb tvořených podmíněným přístupem – Směrnice 98/84 – Nedovolené zařízení – Pojem – Dekódovací zařízení legálně uváděné na trh v jednom členském státě a používané v jiném členském státě – Vyloučení*
[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/84, čl. 2 písm. e)]
2. *Volný pohyb služeb – Právní ochrana služeb s podmíněným přístupem a služeb tvořených podmíněným přístupem – Směrnice 98/84 – Rozsah působnosti – Vnitrostátní právní úprava, která zakazuje používání zahraničních dekódovacích zařízení – Vyloučení*
(Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/84, čl. 3 odst. 2)
3. *Volný pohyb služeb – Volný pohyb zboží – Vnitrostátní právní úprava týkající se obou těchto základních svobod – Přezkum z hlediska té z nich, která je v dané věci prvotní*
(Článek 56 SFEU)
4. *Volný pohyb služeb – Omezení – Dekódovací zařízení legálně uváděná na trh v jednom členském státě a používaná ke zprostředkování sportovních utkání v jiném členském státě*
(Článek 56 SFEU)
5. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Dohody mezi podniky – Narušení hospodářské soutěže – Výhradní licence uzavřená majitelem práv duševního vlastnictví s vysílající organizací – Zákaz dodávat zařízení dekódující toto vysílání mimo území, na které se licenční smlouva vztahuje – Nepřípustnost*
(Článek 101 SFEU)
6. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Právo na rozmnožování – Rozmnožování po částech – Dosah*
[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, čl. 2 písm. a)]

7. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Právo na rozmnožování – Výjimky a omezení (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, čl. 5 odst. 1)*
8. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 2001/29 – Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti – Zpřístupnění veřejnosti – Pojem (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29, čl. 3 odst. 1)*
9. *Sbližování právních předpisů – Autorské právo a práva s ním související – Směrnice 93/83 – Účinky – Legalita úkonů rozmnožování, k nimž dochází v paměti satelitního dekodéru a na televizní obrazovce – Neexistence (Směrnice Rady 93/83)*

1. Pojem „nedovolené zařízení“ ve smyslu čl. 2 písm. e) směrnice 98/84/ES o právní ochraně služeb s podmíněným přístupem a služeb tvořených podmíněným přístupem musí být vykládán v tom smyslu, že nezahrnuje zahraniční dekódovací zařízení (tedy zařízení umožňující přístup ke službám družicového vysílání vysílající organizace, vyráběná a uváděná na trh se souhlasem této organizace, ale používaná proti vůli této organizace za hranicemi zeměpisné oblasti, pro kterou byla dodána), zařízení získaná či aktivovaná na základě uvedení falešného jména a adresy ani zařízení použitá v rozporu se

smluvním omezením umožňujícím jejich použití výhradně k soukromým účelům.

Toto ustanovení totiž vymezuje pojem „nedovolené zařízení“ jako jakékoli vybavení nebo programové vybavení „vytvořené“ nebo „uzpůsobené“ tak, aby umožňovalo přístup k chráněné službě ve srozumitelné formě bez povolení poskytovatele služeb. Znění tohoto ustanovení tudíž pokrývá jen to vybavení, které bylo před uvedením do chodu manuálně či automatizovaně upraveno a které umožňuje

přístup k chráněným službám bez povolení jejich poskytovatelů. Uvedené znění tedy odkazuje jen na vybavení, které bylo vyrobeno, pozměněno, uzpůsobeno nebo přizpůsobeno bez povolení poskytovatele služeb, a nejedná se v něm o používání zahraničních dekódovacích zařízení.

jelikož taková právní úprava nespadá do oblasti koordinované touto směrnicí.

(viz bod 74, výrok 2)

Výše uvedená zařízení jsou ovšem vyrobená a uvedena na trh s povolením poskytovatele služeb, ani jedno z nich neumožňuje bezplatný přístup k chráněným službám a žádné neumožňuje nebo neusnadňuje obcházení technických opatření přijatých pro ochranu úhrady za tyto služby, neboť v členském státě, kde byla uvedena na trh, byla úhrada provedena.

(viz body 63–64, 66–67, výrok 1)

3. Pokud vnitrostátní opatření spadá jak pod volný pohyb zboží, tak pod volný pohyb služeb, Soudní dvůr ho přezkoumá v zásadě pouze z hlediska jedné z těchto dvou základních svobod, pokud se ukáže, že jedna z uvedených svobod je zcela druhotná ve vztahu ke druhé a může do ní být zahrnuta. Ačkoli se v oblasti telekomunikací oba tyto aspekty často prolínají tak, že nelze jeden z nich považovat za zcela druhotný ve vztahu k druhému, není tomu tak v případě, kdy se vnitrostátní právní úprava nezaměřuje na dekódovací zařízení proto, aby stanovila požadavky, jež musí splňovat, nebo podmínky, za nichž mohou být uváděna na trh, nýbrž se jimi zabývá jen coby prostředky umožňujícími předplatitelům čerpat kódované vysílací služby.

(viz body 78–79, 82)

2. Článek 3 odst. 2 směrnice 98/84/ES o právní ochraně služeb s podmíněným přístupem a služeb tvořených podmíněným přístupem nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zakazuje používání zahraničních dekódovacích zařízení, včetně zařízení získaných či aktivovaných na základě uvedení falešného jména a adresy, a zařízení používaných v rozporu se smluvním omezením umožňujícím jejich použití výhradně k soukromým účelům,

4. Článek 56 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle které je nezákonné dovážet

do tohoto státu, prodávat a používat v něm zahraniční dekódovací zařízení umožňující přístup ke kódované službě družicového vysílání pocházejícího z jiného členského státu a obsahujícího předměty chráněné právní úpravou prvně uvedeného státu. Okolnost, že zahraniční dekódovací zařízení bylo získáno nebo aktivováno na základě uvedení falešné totožnosti a falešné adresy s úmyslem obejít dotčené územní omezení, ani okolnost, že toto zařízení bylo použito k obchodním účelům, přestože bylo určeno jen k soukromému použití, tento závěr nevyvrací.

Toto omezení nelze odůvodnit s ohledem na cíl chránit práva duševního vlastnictví.

Sportovní utkání jako taková jsou sice jedinečná a do této míry i originální, a díky tomu se mohou stát předmětem hodným ochrany srovnatelné s ochranou děl. Nicméně vzhledem k tomu, že ochrana práv, která tvoří zvláštní předmět dotčeného duševního vlastnictví, zaručuje majitelům příslušných práv možnost domáhat se jen přiměřené odměny, a nikoli nejvyšší možné odměny za komerční užívání předmětů ochrany, je tato ochrana

zajištěna již v případě, kdy je majitelům dotčených práv vyplácena odměna za rozhlasové či televizní vysílání předmětů ochrany z vysílacího členského státu, v kterém se vysílání považuje za uskutečněné v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. b) směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu a v kterém proto vzniká nárok na přiměřenou odměnu, a kdy se tyto majitelé mohou v uvedeném členském státě domáhat částky, která zohledňuje skutečný počet diváků a potenciální počet diváků ve vysílacím členském státě i ve všech ostatních členských státech, ve kterých také lze pořady obsahující předměty ochrany přijímat.

Pokud jde o prémii placenou vysílajícími organizacemi za získání územní exkluzivity, ta může vést k umělým cenovým rozdílům mezi rozdělenými vnitrostátními trhy, přičemž toto rozdělení trhů a tyto umělé cenové rozdíly jsou neslučitelné se základním cílem Smlouvy, jímž je dosažení vnitřního trhu. Za těchto podmínek nelze zmíněnou prémii považovat za součást přiměřené odměny, kterou je třeba zajistit majitelům příslušných práv, a její úhrada tudíž překračuje meze toho,

co je nezbytné k zajištění přiměřené odměny uvedeným majitelům.

prvky, je třeba posuzovat celek složený z fragmentů rozmnožených zároveň.

(viz body 100, 106–108, 113–117, 125, 131, výrok 3)

(viz bod 159, výrok 5)

5. Ustanovení smlouvy o výhradní licenci uzavřené majitelem práv duševního vlastnictví s vysílající organizací představují omezení hospodářské soutěže, které je zakázáno článkem 101 SFEU, pokud vysílající organizaci ukládají povinnost zdržet se dodávání dekodovacích zařízení umožňujících přístup k předmětům ochrany tohoto majitele za účelem jejich užívání mimo území, na které se tato licenční smlouva vztahuje.

7. Úkony rozmnožování, k nimž dochází v paměti satelitního dekodéru a na televizní obrazovce, splňují podmínky stanovené v čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, a lze je tedy provádět bez povolení majitelů dotčených autorských práv.

(viz bod 182, výrok 6)

(viz bod 146, výrok 4)

6. Článek 2 písm. a) směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán v tom smyslu, že právo na rozmnožování se vztahuje i na vytváření přechodných fragmentů děl v paměti satelitního dekodéru a na televizní obrazovce za podmínky, že tyto fragmenty obsahují prvky, které jsou vyjádřením vlastního duševního výtvoru dotčených autorů, přičemž při ověřování, zda část díla obsahuje takové

8. Pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje zprostředkování děl vysílaných rozhlasem či televizí, a to prostřednictvím televizní obrazovky a reproduktorů, zákazníkům přítomným v restauračním zařízení.

Jakmile je totiž dílo vysílané rozhlasem či televizí zprostředkováno na místě přístupném veřejnosti a je určeno veřejnosti

jiné než držitelům televizních přijímačů, kteří jednotlivě nebo v soukromém či rodinném kruhu přijímají signál a sledují jednotlivé pořady, tedy další veřejnosti, které držitel televizního přijímače umožní poslech a zhlédnutí díla, je třeba takové vědomé zprostředkování považovat za úkon, kterým je předmětné dílo sdělováno nové veřejnosti. Tak je tomu v případě, kdy vlastník restauračního zařízení zprostředkuje díla vysílaná rozhlasem či televizí zákazníkům tohoto zařízení, protože tito klienti představují novou veřejnost, kterou autoři nebrali v potaz při udílení povolení k rozhlasovému či televiznímu vysílání svých děl.

zprostředkování, která však není přítomna v místě, ze kterého sdělování vychází, ve smyslu citovaného dvacátého třetího bodu odůvodnění směrnice o autorském právu, totiž v místě představení vysílaného rozhlasem či televizí.

(viz body 198–203, 207, výrok 7)

Co se dále týče zprostředkování díla vysílaného rozhlasem či televizí „veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází“ ve smyslu dvacátého třetího bodu odůvodnění směrnice 2001/29, je třeba konstatovat, že tato směrnice, stejně jako Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, nezahrnuje „přímá představení a výkony“, čili interpretaci děl před publikem, které je v přímém fyzickém kontaktu s hercem či výkonným umělcem, kteří tato díla provádějí. K takovému přímému fyzickému kontaktu přitom právě nedochází v případě zprostředkování díla vysílaného rozhlasem či televizí v takovém místě, jakým je restaurační zařízení, prostřednictvím televizní obrazovky a reproduktorů veřejnosti přítomné v místě tohoto

9. Směrnice 93/83/EHS o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu musí být vykládána v tom smyslu, že nemá dopad na legalitu úkonů rozmnožování, k nimž dochází v paměti satelitního dekodéru a na televizní obrazovce.

(viz bod 210, výrok 8)